

A photograph of a rural landscape. In the foreground, a herd of cattle, including several Highland cows with long horns, are grazing in a field of tall, dry grass. The background features rolling green hills under a clear sky. The text is overlaid on the lower half of the image.

ORIENTERINGSMØDE FOR MULIGT PROJEKT VED LØRSTED

Onsdag den 4. marts 2026 i
Haverslev Forsamlingshus

DAGSORDEN

- Velkomst
- Om undersøgelsesområdet
- Forundersøgelse og tilhørende proces
- Betydning for lodsejere v/Jakob Bruun, Agillix
 - Økonomi og jordfordeling
 - Fremtidig anvendelse
- *Kaffepause*
- Kigge og tegne på kort
 - Ideer og jeres lokalkendskab
- Aftaler og videre proces

LOKAL TREPART LIMFJORDEN

Omlægningsplanen i MARS:

Aktuelt projekt i Jammerbugt:

- Lørsted

Løgstør Bredning med Thisted, Morsø, Skive, Vesthimmerland og Jammerbugt Kommune udpeger projekter med 195 tons kvælstof

Skitseprojekter (potentialeområder)

- lavbund
- vådområde
- skov
- øvrige

SAMTALER OG AFTALER OM GRØN TREPART

- Aftaler på landsplan øger tempoet på landskabsforandringer
- Dialogbaseret planlægning – vi finder synergier på tværs – **samtalen** er i fokus v/møder og telefonsnakke
- Tilskudsordninger sætter rammerne – og der er penge til undersøgelser og jordfordeling
- Kommunens opgave er at samle aktører
- Fødevarereproducenter – særligt kvægavlere - spiller en central rolle, vi får flere arealer til græs og slet.
- Dyr på græs er forudsætningen for, at vi lykkes og at det bliver en succes!

ID OG INTERESSE

Øbene
og
leå
anderup,
gum og
ses-

Brun = kulstofkort 2022
Blå = vandløb i vandområdeplaner

- Tørvekort
- Langs vandløbene
Pallidsvad å og
Lørsted Mølleå
- Landsbyer Tanderup,
Lørsted, Flegum og
Årup Hede
- Undersøgelses-
område på
ca. 260 ha

Blå = vandløb i vandområdeplaner

UNDERSØGELSE- OMRÅDE

Tingskoven og hede
Vandløbene
Banestien
Kant af hede, ådal og den
gode landbrugsjord

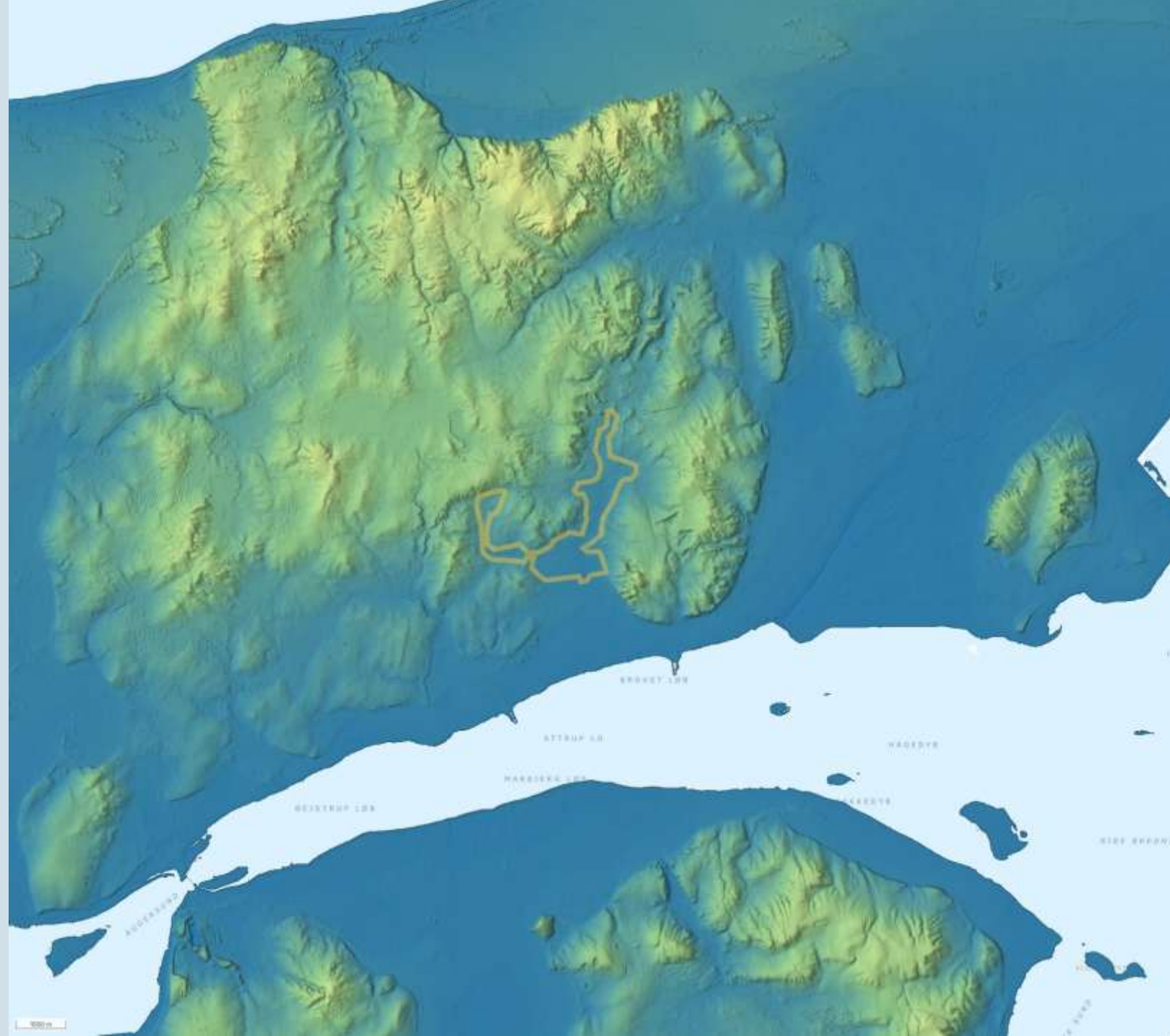
0 500 1.000 m

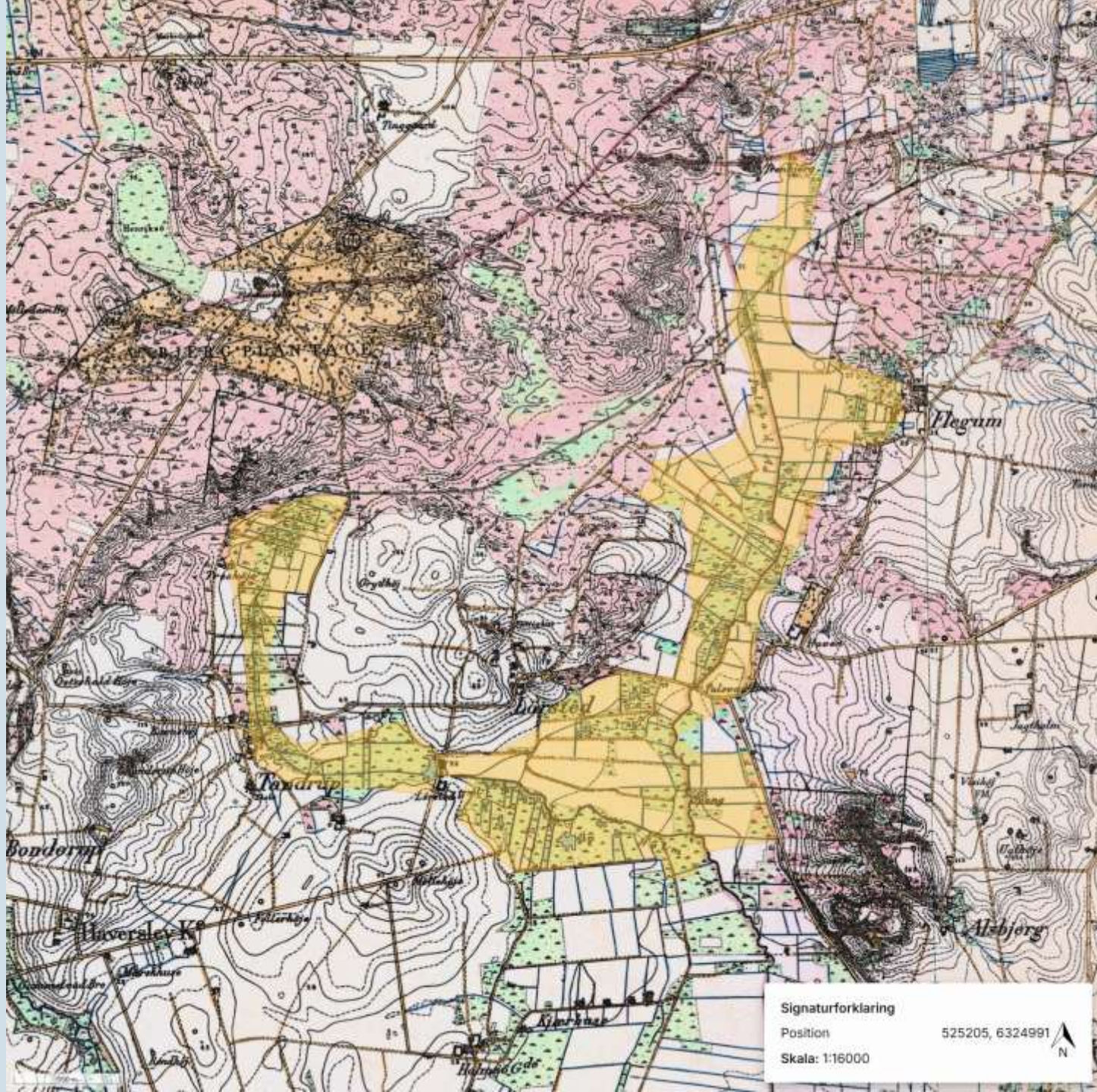

JAMMERBUGT
KOMMUNE

KENDETEGN

- Bakkeøen med Hingelbjerg og Alsbjerg - samt ådalene
- Hedearealer ved Tingskoven
- Fjerritslev banen – stationsbyer
- Limfjordslandet mod syd

HISTORISKE KORT

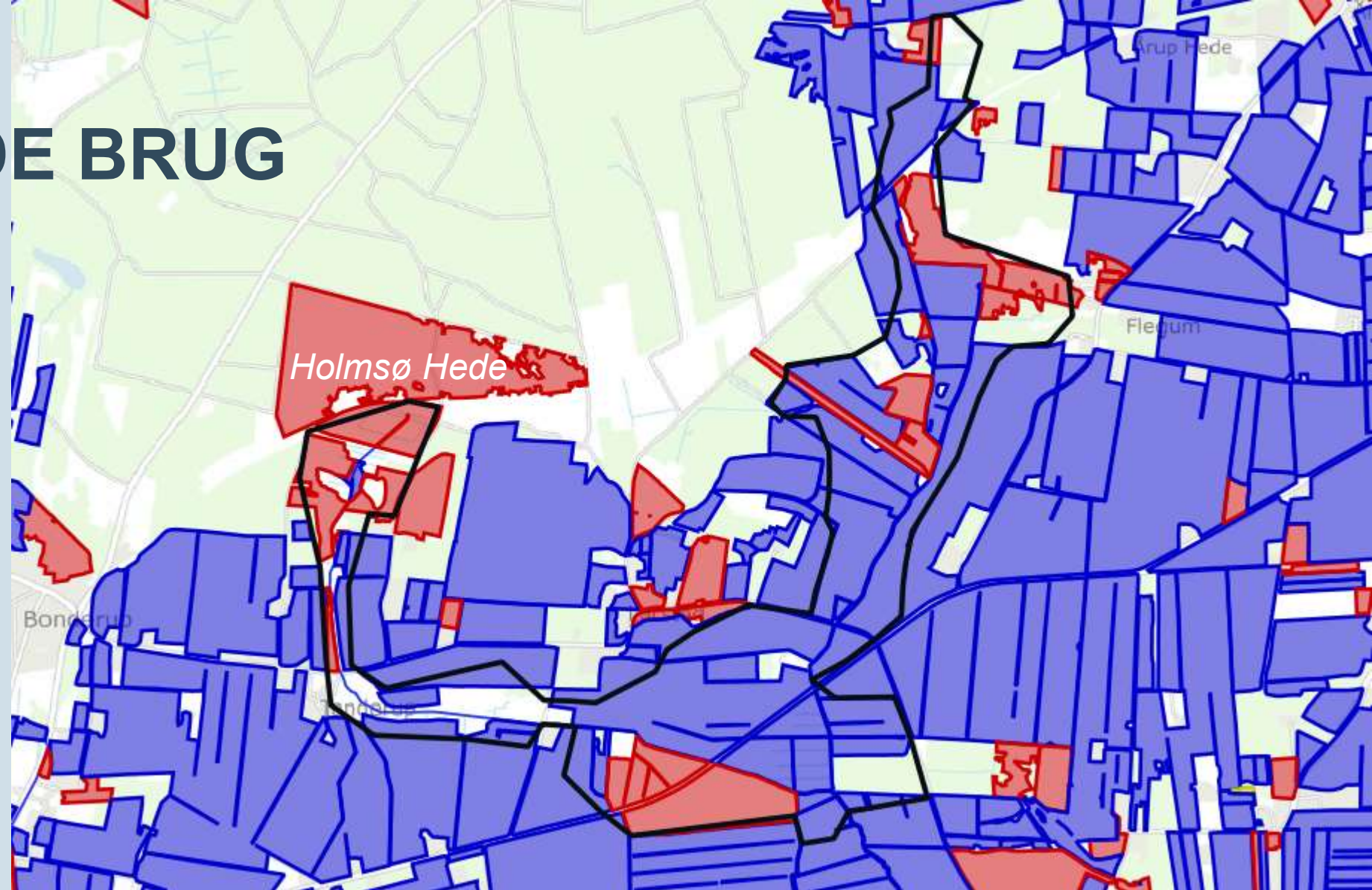
Ca. 1880-1920

**ENGAREALER
FRA
GAMMEL TID
Ca. 1813**

NUVÆRENDE BRUG

- Græs - ekstensiv drift og slet
- Mange handler og generations-skifte på ejendomme

Blå = omdrifts-arealer
Rød = permanent græsning

DYREHOLD

Rød = svin
 Grøn = kvæg
 Gul = fjerkræ mv.

The map displays the Dyrehold area with a black outline. Sampling locations are marked with colored dots: red for swine, green for cattle, and yellow for sheep/goats. Labeled locations include Skovsgård, Årup Hede, Årup, Torslev, Nymølle, Tegum, Lørsted, Bonderup, Tandløse, Kirkedal, Trekroner, Bejstrup, Haverslev, Holmsø, and Bejstrup Søndervang. A blue line indicates a watercourse or boundary, and a light blue area at the bottom represents the sea.

DYREHOLD

Rød = svin
 Grøn = kvæg
 Gul = fjerkræ mv.

DYREHOLD

Rød = svin
 Grøn = kvæg
 Gul = fjerkræ mv.

DYREHOLD

Rød = svin
 Grøn = kvæg
 Gul = fjerkræ mv.

HOLMSØ HEDE - Naturforvaltning

Størstedelen af området er ejet af Nørlundfonden. Nørlundfondens skove er PEFC certificerede. Læs mere om PEFC certificeringssystem for bæredygtig skovdrift på www.PEFC.dk / www.noerlund.dk

Kort over Holmsø Hede

- Du står her
- Klaplåge
- Stente
- Gravhøj
- Fredning
- Stien op til gravhøjen
- Indhegning

Hvem står bag projektet?

Jammerbugt Kommune forvalter Holmsø Hede for at bevare den sjældne vårkobjælde og et rigt dyre- og planteliv. Naturforvaltningen sker gennem græsning med galloway-kvæg og naturpleje i samarbejde med Nørlundfonden.

Holmsø Hede

Holmsø Hede er en rest af den store indlandshede, som engang dækkede hele egnen. Her er jorden sandet og gruset, og terrænet har store niveauforskelle, der tidligere har gjort det svært at rejse nord-syd gennem området. Heden er botanisk fredet, fordi den rummer en af Danmarks mest sjældne planter: vårkobjælden (*Pulsatilla vernalis*). Den blev første gang opdaget i den danske natur i 1867 og vokser kun på særlige steder – på mager, gruset bund, ofte på sydvendte skrånninger, hvor lyngen står spredt og rensdyrlav dækker jorden. For at beskytte denne sjældne plante er det kun tilladt at færdes til gravhøjen via stien over heden. Går man turen op til gravhøjen, kan man være heldig at opleve plante- og dyreliv som mariehøneederkop, guldblomme og den rødryggede tornskade. Hvis man færdes i indhegningen, kan man møde græssende dyr som galloway-kvæg og i området omkring heden kan man bl.a. opleve djævelsbid og den sjældne sommerfugl hedepletvinge.

Kulturhistorie

Holmsø Hede gemmer også spor fra fortiden. I den sydvestlige del kan man stadig se gamle hulveje, som er blevet trådt og kørt til gennem århundreder. Disse veje vidner om områdets lange historie som færdselsåre. I den vestlige del ligger en fredet gravhøj, der fungerer som udsigtspunkt over både heden og det omkringliggende landskab. Gravhøjen er et centralt kulturminde, og besøgende kan nå den til fods ad et skovspor og en sti over heden – en tur på cirka 350 meter. Herfra får man et indtryk af både naturens særpræg og de historiske spor, der gør Holmsø Hede til et helt særligt sted at besøge.

Foto: Allan Eskesen
Vårkobjælde

Foto: Allan Eskesen
Hedepletvinge

Foto: Allan Eskesen
Galloway-kvæg

Foto: Allan Eskesen
Mariahøneederkop

Foto: Søren Rosenberg
Rødrygget Tornskade

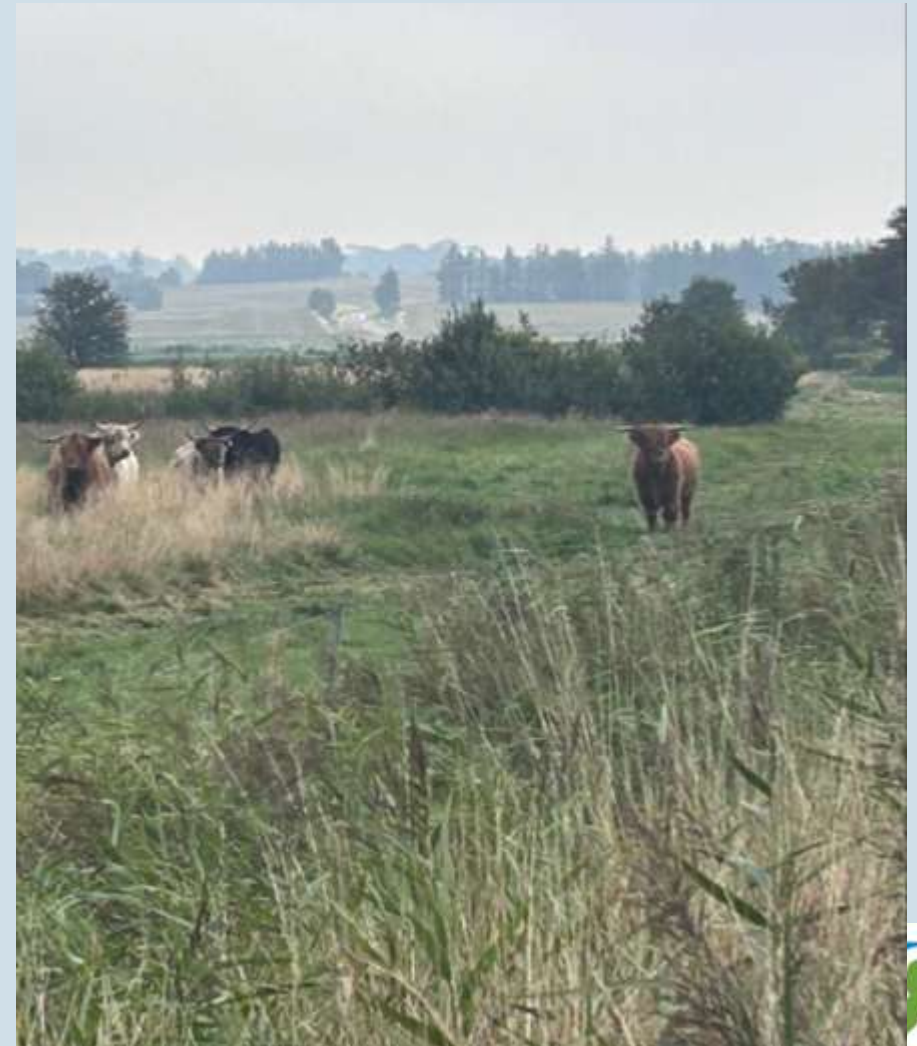
Foto: Allan Eskesen
Keglebi på Guldblomme

JAMMERBUGT
KOMMUNE

HVAD ER ET LAVBUNDSPROJEKT

- Muligheder for at lave et projekt belyses
- Jord med et højt organisk kulstofindhold tages ud af drift og der genskabes naturlige vandstandsforhold ved ophør af dræning.
- **Hvordan virker det?**
 - Jorden tilføres mindre ilt, når området bliver vådere
 - Nedbrydningen af jordens kulstofindhold går langsommere
 - Mindre udledning af drivhusgasser.
- Opholdstiden af vand på arealerne bliver længere – og kvælstof omsættes i området
- Hegning og græsning i området – måske som før i tiden

HVAD BESTÅR EN FORUNDERSØGELSE AF?

Teknisk del

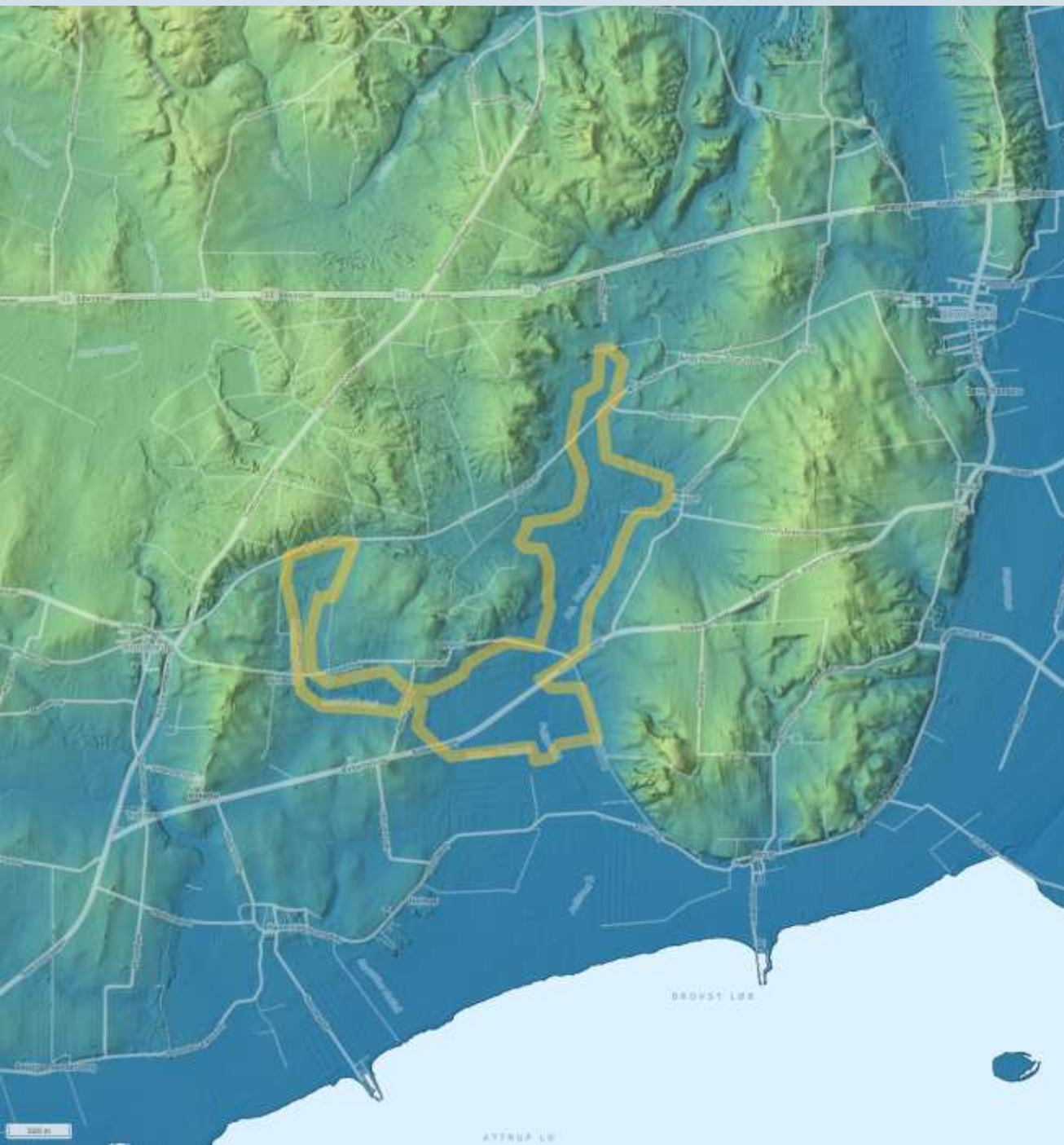
- De nuværende forhold
 - Opmåling, jordprøver, besigtige natur, LER, plandata
- Udarbejde projektforslag
 - Beregninger, afværgeforanstaltninger og effekt
- Synliggøre konsekvenser
- Nødvendige tilladelser

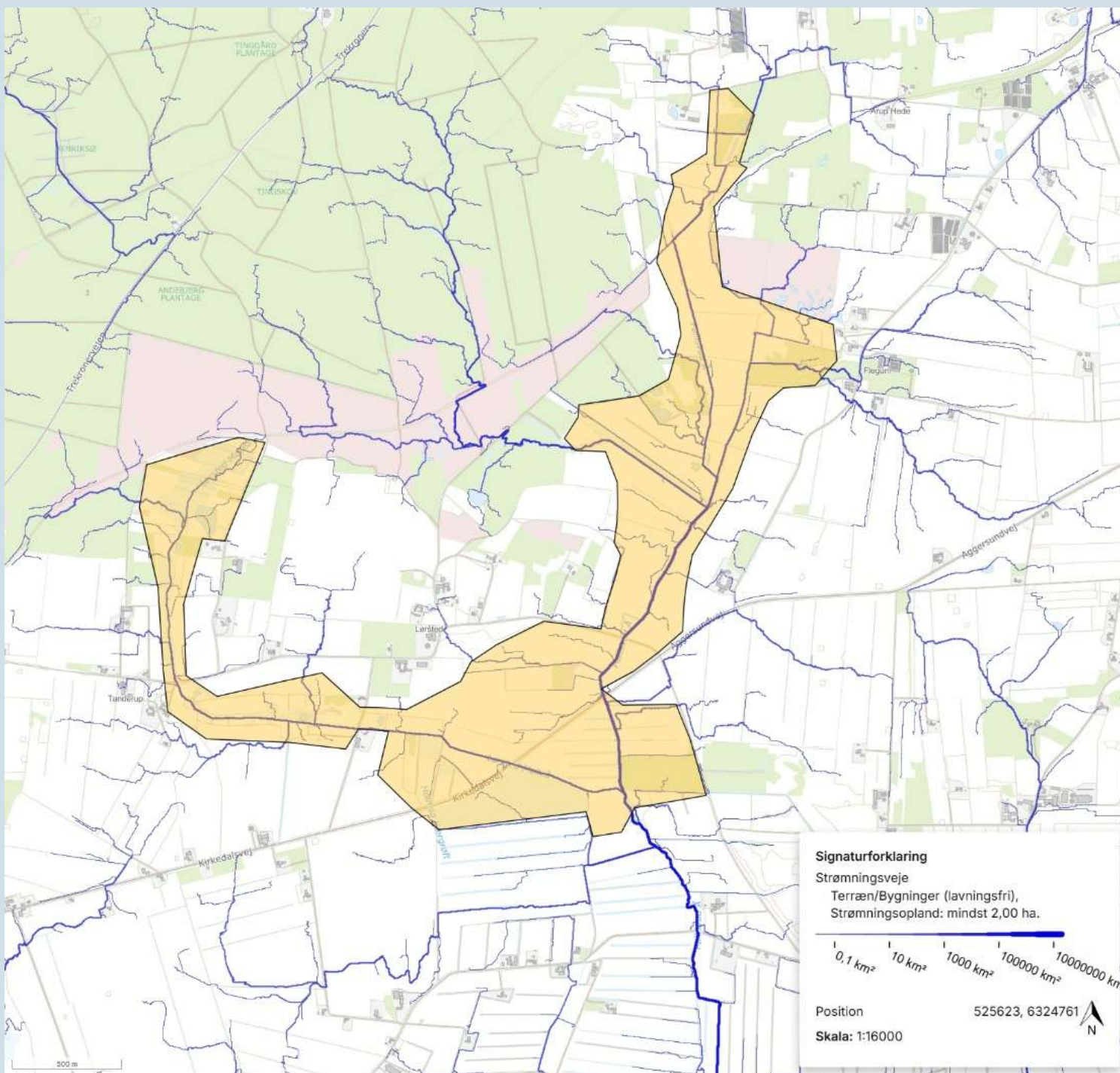

Ejendomsmæssig del

- Interviews/besøg hos alle lodsejere
- Lodsejertilslutning og behov for erstatninger og erstatningsjord
- Realiseringsmuligheder

TERRÆN OG JORDTYPE

VANDETS VEJ TIL LIMFJORDEN

OPMÅLING

JORDPRØVER

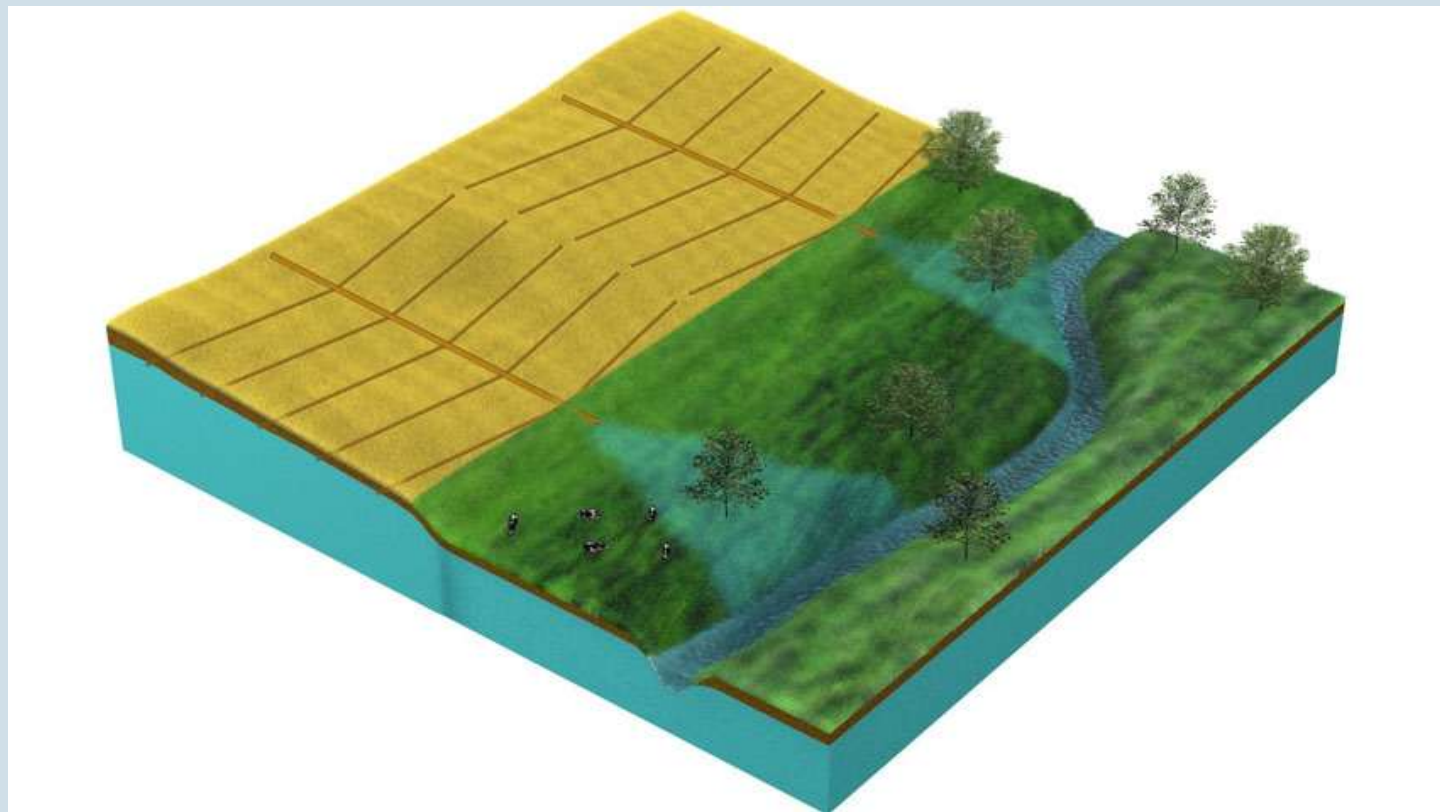

HVOR ER DER DRÆN?

HVAD KAN DER SKE I EN REALISERING?

Genskabe naturlig hydrologi ved at

- Genslynge vandløb
- Hæve bund i vandløb
- Sløjfe grøfter og dræn
- Slukke pumper

ANLÆG

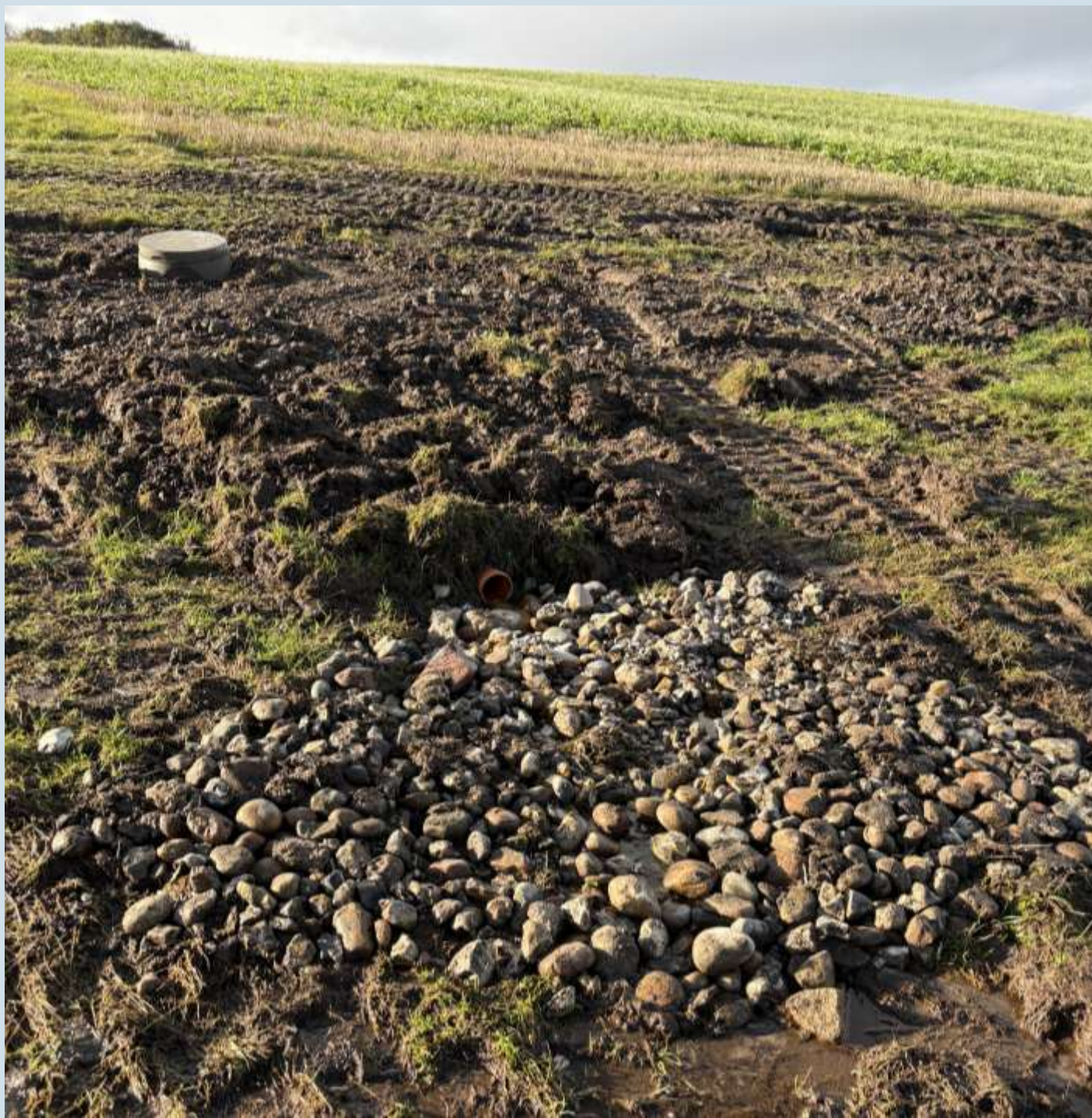
Projektgrænse

Nyanlagt dræn, der føres
til terræn med 1 ‰ fald

Overrisling med drænvand

JAMMERBUGT
KOMMUNE

JAMMERBUGT
KOMMUNE

SKJERK BÆK - EKSEMPEL

Lodsejermøde Lørsted

v/ udtagningskonsulent Jakob Bruun

Hvad er der i det for mig?

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Værditabsmodellen: En ny metode til kompensation i Vand- og Klimaprojekter

November
2023

Værditabsmodellen er en metode, der kan anvendes til at kompensere delta-gende lodsejere for den forringede markedsværdi, der opstår på arealer, der indgår i vand- og klimaprojekter under Landbrugsstyrelsens ordninger.

Hvis en lodsejer ønsker at beholde ejerskabet til arealer, der indgår i kommende vand- og klimaprojekter, bliver det fra starten af 2024¹ muligt at få udbetalt tabt markedsværdi (værditab), som følge af ekstensivering og vådgøring.

- Det er frivilligt at gå med i et projekt
- Man binder sig ikke til noget ved at lade sin jord gå med i en forundersøgelse

Jordfordeling

Fremtidig arealanvendelse

- Tinglysning af servitut – skal fastholdes som græs- og naturarealer med naturlig vandstand
- Arealerne må ikke omlægges, gødes eller sprøjtes
- Der må ikke etableres skov
- Slet eller afgræsning
- Ingen tilskuds fodring (kun kalve under 6 mdr. i kalveskjul)
- Fortsat jagt
- Beskyttet natur (§3)?

Tilskudsmuligheder på projektarealerne

Grundbetaling til projektarealer

- 1.900 kr/ha
- Husk rydningspligt

Pleje af græs- og naturarealer (PLG):

- 2.600 kr/ha for græsning (uden grundbetaling)
- 1.650 kr/pr. ha for græsning (med grundbetaling)

Hegning og rydning

Godt at vide

- Særlige regler for ammoniakdeposition
- Ingen CO2-afgift på tørvejord i et projekt
- Bedre retention på arealer der afvander til projektområde

Find en udtagningskonsulent på www.udtagningskonsulenterne.dk
eller tag fat i en lokal udtagningskonsulent fra Agillix

- Gratis faglig rådgivning om udtagningsprojekter i hele processen - bare ring!
- Gratis skatte- og økonomirådgivning

Mette Tiselius

📅 Hjælp til lodsejere,
Hjælp til myndigheder
📁 Agillix
✉ mti@agillix.dk
☎ 23814733 / 96351167
📍 Erhvervsparken 1, 9700
Brønderslev

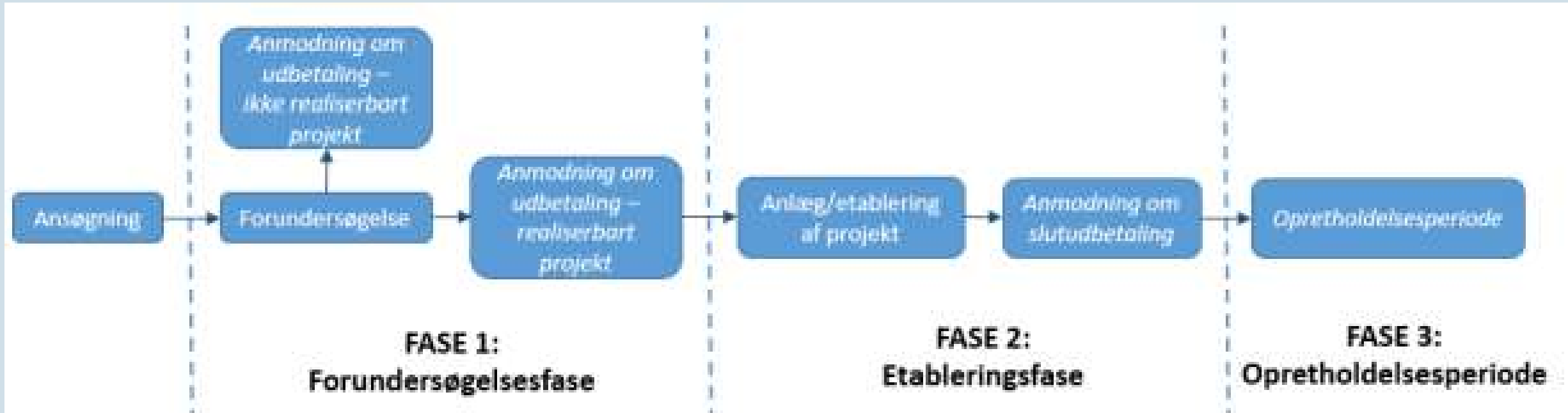

Jakob Bruun

📅 Hjælp til lodsejere,
Hjælp til myndigheder
📁 Agillix
✉ jab@agillix.dk
☎ 21212717
📍 Erhvervsparken 1, 9700
Brønderslev

DEN VIDERE PROCES

2 år

Teknisk forundersøgelse

Ejendomsmæssig
forundersøgelse

Ca. 2 år

Jordfordeling

Detailprojektering

Anlæg

DET VIDERE FORLØB

4-8 år

- Ansøge om forundersøgelse i april
- Tilsagn og opstart af forundersøgelser
- Interviews med lodsejere
- Ansøgning om at realisere
- Jordfordele
- Anlæg

Lodsejer er ikke bundet før kendelse ved jordfordelingen

A landscape photograph showing a grassy field in the foreground, a line of shrubs in the middle ground, and a dense forest of tall trees in the background. The sky is a pale blue. The text "SPØRGSMÅL?" is overlaid in the center in a large, white, bold, sans-serif font.

SPØRGSMÅL?

KIG, TEGN OG SNAK VED KORT

**NOTER LOKAL VIDEN OG
OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER**

JAMMERBUGT
KOMMUNE

HVORDAN HJÆLPER VI HINANDEN GODT VIDERE I OMRÅDET?

TAK FOR I AFTEN

JAMMERBUGT
KOMMUNE